

Előterjesztés
a Képviselő-testület 2019. május 30-án tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2018. évi átfogó értékeléséről

Előterjesztő: dr. Váliné Antal Mária címzetes főjegyző

Előkészítő: dr. Váliné Antal Mária címzetes főjegyző
Andorkó Mihályné irodavezető
Tóth Árpádné intézményvezető
Peténé Molnár Éva intézményvezető
Hágen József intézményvezető

Iktatószám: I/765-4/2019.

Véleményező: Humánfeladatok és ügyrendi bizottság

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 94. § és 96. §-a meghatározza a települési önkormányzat gyermekvédelmi, gyermekjóléti feladatait, a helyi ellátórendszer kiépítésével, működtetésével, a gyermekek ellátásának megszervezésével kapcsolatos teendőit.

A gyermekek védelmének rendszere a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítása.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése előírja a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés készítését minden év május 31-ig. Jelen előterjesztés a 2018. évi helyzetértékelést, a statisztikai adatokat tartalmazza. A beszámoló tartalmi elemeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet 10. sz. melléklete határozza meg.

Polgár Város Önkormányzatának ellátási területe a település lakosságára terjed ki.

1. Demográfiai mutatók

Állandó lakosság száma 2019. január 1. napján:	8057 fő
0-3 évesek száma:	355 fő
4-6 évesek száma:	244 fő
7-14 évesek száma:	607 fő
15-18 évesek száma:	371 fő
Gyermekek száma összesen:	1577 fő

Az összlakosság létszáma az előző évinél 10 fővel fővel több, a gyermekek létszáma 44 fővel emelkedett a tavalyi évhez képest. Kiemelkedő a 0-3 éves és a 7-14 éves korosztály létszámának emelkedése.

Óvodai létszám 243 fő, bölcsődei beiratkozott gyermekek száma 14 fő, általános iskolai tanuló létszám 441 fő, a József Attila Gimnázium, Szakgimnázium és Szakközépiskolában 74 fő polgári gyermek tanul.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A települési önkormányzat jegyzője a gyermekvédelmi törvény alapján megállapítja a gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 2018. évben 501 fő volt jogosult. Mindössze 2 elutasító döntés született, ennek főleg az az oka, hogy az ügyfeleket tájékoztatjuk a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételének feltételeiről, és ha úgy látják, hogy nem lesznek jogosultak, kérelmüket nem nyújtják be.

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én fennáll, annak a tárgyév augusztus hónapjában, illetve akinek a tárgyév november 1-én fennáll, annak a tárgyév november hónapjában pénzbeli támogatást folyósít (gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 6.000.- Ft/fő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetűek 6.500.-Ft/fő összegben.) A jogosultság megállapítása a PTR rendszer adatain alapul.

2016. évtől a szünidei gyermekétkeztetés nem pályázati alapon, hanem a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C. §-a alapján biztosított a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére állapítható meg. 2017. évben szünidei étkeztetésben részesülő 3-18 éves gyermekek száma: tavaszi szünetben 245 fő, nyári szünetben 238 fő, őszi szünetben 148, téli szünetben 161 fő. A létszámok közötti eltérést az igénylők száma okozza.

A szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódó adminisztráció, (évi négyszeri értesítése a szülőnek, az igénylőlapok benyújtásával kapcsolatos teendők, az ebédjegyek kiosztása) nagy feladatot rónak az irodára.

A gyermekvédelmi kedvezmény és halmozottan hátrányos és hátrányos helyzet megállapítása során sok esetben fordul hozzánk az oktatási intézmény igazolás kiadása érdekében, mivel a szülők nem kezelik kellő fontossággal a megállapító határozatot.

2.1.Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

Az önkormányzat un. önként vállalt feladatként települési támogatásként, bérlettámogatásban részesíti a helyi rendelete alapján azokat a középiskolás gyermekeket, akik lakóhelyüktől távoli intézményben tanulnak. A bérlettámogatás a teljes összegre kiterjed, ez 2018. évben az önkormányzati költségvetésben 600 eFt kiadást jelentett 32 fő esetében.

Nem tartozik szorosan a gyermekvédelmi, gyermekjóléti tevékenységhez, és csak részben érinti a 18 éves korosztályt, mégis fontosnak tartom megemlíteni, hogy Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjban 2018. évben 46 fő felsőoktatási hallgatót

részesítettünk 3.500.-Ft/hó összegben, 10 hónapon keresztül. Ez az önkormányzatnak 1.650 e Ft költségvetési kiadást jelentett.

A hatósági iroda munkatársai közreműködnek a bírósági és egyéb társhatósági megkeresésekre a környezettanulmányt, amely gyermekelhelyezési, házasságfelbontás, gyermektartásdíj iránti perekben, gondozási díj megfizetése ügyekben a leggyakoribbak. A környezettanulmány tényleges elkészítésére felkérjük a gyermekjóléti szolgálatot, melyre a gyermekvédelmi törvény lehetőséget biztosít.

2.2. Gyermekétkeztetés megoldásának módja, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Városgondnokság által üzemeltetett konyhákban az alábbi korosztályok részére történik közétkeztetés: bölcsődei étkeztetés 13 fő, óvodai étkeztetés 254 fő, alsó tagozatos iskolás 245 fő, felső tagozatos iskolás 187 fő és 23 fő középiskolás.

0-3 éves korosztály esetén napi 4x-i gyermekétkeztetést biztosít a Városgondnokság által üzemeltetett óvoda konyhája, 3-6 éves korosztály esetén napi 3 x-i étkezésben részesülnek a gyermekek, általános iskolai tanulók alsó és felső tagozat esetén a napi 1-2 illetve 3 x-i étkezésben részesülnek a tanulók az igények szerint.

Az étkeztetés 1-8 évfolyam esetén az általános iskola ebédlőjében történik. A gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolás tanulók szintén az általános iskola ebédlőjében étkeznek.

Rászorultsági alapon gyermekvédelmi kedvezményben részesülő család, gyermekére tekintettel 100 %-os támogatásban részesül. A nevelt gyermek szintén 100 %-os támogatásban részesül. A család egy főre jutó jövedelmének vizsgálata alapján (öregségi nyugdíjminimum 300 %-a) szintén 100 %-os támogatást kérhet a szülő. Három vagy több gyermekes család esetén kérhetik az 50 %-os támogatás megállapítását. Szakorvos által leigazolt tartósan beteg gyermek esetén a szakorvosi igazolás alapján szintén az 50 %-os támogatást kérheti a szülő.

Étkezési kedvezményben részesülők száma: 523 fő, ebből 100 %-os kedvezmény 482 fő, 41 fő 50 %-os kedvezményben részesül.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról a Szociális Szolgáltató Központ szakmai beszámolója, a gyermekek napközbeni ellátásának módjáról a Napsugár Óvoda és Bölcsőde készített beszámolót az alábbiak szerint:

Polgári Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

2018. évben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központjának intézményegységként működött, a feladatát Polgár város közigazgatási területén végezte, mint önálló szakmai egység. Települési szinten a család- és

gyermekjóléti szolgálat szakmai egysége látta el az általános segítő feladatokat a kiskorú és a felnőtt lakosság körében, különös tekintettel a veszélyeztetettség feltárására, valamint annak megszüntetésére.

A feladatellátás általános megközelítése

A családsegítés célja, feladata

A családsegítés a szociális, vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára nyújtott komplex szolgáltatás, amelynek célja az adott helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése. A családsegítés a szociális munka eszközeivel és módszereivel hozzájárul az egyének, családok, csoportok és közösségek jólétéhez, fejlődéséhez, valamint szociális környezetükhöz való alkalmazkodásukhoz.

A szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátásokat és szolgáltatásokat az igénylők megfelelő szintű tájékoztatásával, az ellátások hozzáférhetőségével, és az igénybevételekre vonatkozó szabályok betartásával lehet biztosítani.

A gyermekjóléti szolgáltatás célja, feladata

A gyermekjóléti szolgáltatás a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó, a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás.

Feladata a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése az elfogadott szakmai program alapján. Ennek értelmében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét. Működteti a gyermekvédelmi jelzőrendszert, melyben az érintett intézmények, jelzőrendszeri tagok által veszélyeztetettnek ítélt gyermekek családjával felveszi a kapcsolatot, annak érdekében, hogy a veszélyeztetettséget megszüntessék. A szociális munka eszközeivel, szociális szolgáltatások biztosításával igyekszik elkerülhetővé tenni a hatósági beavatkozásokat. Megteremti annak a lehetőségét, hogy a szükséges hatósági intézkedéseket körültekintő előkészítő munka, alternatív megoldások kipróbálása után hozzák meg az illetékesek.

Az ellátás igénybevételenek módja

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működését a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó intézményben kell biztosítani. Hatósági intézkedés alatt álló gyermekek esetén, a járásszékhelyen működő család- és gyermekjóléti központ válik illetékessé. A személyes gondoskodás igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő (gyermek, szülő/törvényes képviselő) kérelmére történik. Ha a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybe vételével nem biztosított, akkor az ellátás kötelező igénybe vétele kezdeményezhető.

A család- és gyermekjóléti szolgálat munkáját elsősorban az alábbi jogszabályok alapján végzi:

A családsegítés feladatait továbbra is az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a gyermekjóléti szolgálat feladatait pedig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény tartalmazza. A két törvény szakmai végrehajtási rendeletében került szabályozásra a részletes szolgáltatástartalom, valamint a feladatellátás tárgyi és személyi feltételei.

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1/2000. SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

A szolgálat személyi és tárgyi feltételei

A család- és gyermekjóléti szolgálatok személyi és tárgyi feltételeinek irányszámait, valamint minimum normáit „A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet” szabályozza az 1. számú mellékletében.

A szolgálat személyi feltételei jelenleg megfelelnek a jogszabályi követelményeknek.

A 2018-as évben a család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egységen szakmai vezető vezetése mellett 3 fő családsegítő dolgozott. Jelenleg teljes a dolgozói létszám, minden munkatárs szakképesítése az előírásoknak megfelelő (3 fő szociálpedagógus, akik családsegítő feladatok ellátását végezték, 1 fő szakvizsgázott szociálpedagógus, aki a családsegítő feladatok mellett ellátta a szakmai irányítással kapcsolatos feladatokat is).

A tárgyi feltételek tekintetében a 2018-as évben infrastruktúra-fejlesztésre került sor, hisz a családsegítők munkáját segítő **WINIKSZ Intézményi Programcsomag Család és Gyermekjóléti modul** került megvásárlásra.

Az épület két irodahelyiségében tartja ügyfélfogadását a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, ahol minden dolgozó munkavégzéséhez rendelkezésre áll internettel ellátott számítógép, valamint irodánként egy-egy közös használatban lévő multifunkcionális nyomtató.

A szolgálat 2 db saját használatú telefont és fax-készülékkel rendelkezik. A családsegítők mindegyikének saját íróasztala van, ahol fogadja a klienseket. A kliensek anyagait, a személyes dokumentációkat kulccsal zárható szekrényben tároljuk.

Az épületen belül egy váró helyiség és egy interjúszoba áll még rendelkezésre. Az utóbbi megléte lehetőséget biztosít a klienssel végzett egyéni esetkezelésre, segítő beszélgetésre.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat interjúszobája helyszínül szolgált a pszichológiai tanácsadásnak, valamint jelenleg is helyszínt biztosít a kapcsolattartások megvalósításához. Azon kapcsolattartások megvalósításához, amely a jelenleg nevelésben lévő – korábban gondozott – gyermekek és a vérszerinti szülők között valósul meg. A vérszerinti szülővel pedig a hajdúnánási Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere áll kapcsolatban a nevelésben lévő gyermekek hazagondozása érdekében.

2016. január 11. napjától a hajdúnánási Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere, egy irodahelyiségben kapott helyet a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat két családsegítőjével.

A Szolgálatnál nyilvántartott és vezetett dokumentáció

- A Szolgálat egészére vonatkozó, a működést biztosító és engedélyező okiratok (alapító okirat, SZMSZ, éves költségvetés, munkaköri leírások, szakmai program) példányai intézményünkben megtalálhatók.
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat beszámolóit, statisztikái, előterjesztések, szakmai anyagok, konferenciák, rendezvények összefoglalói szintén rendelkezésre állnak saját dolgozóink és a hozzánk érkező terepgyakornokok számára.
- A napi munka során vezetett dokumentációk:
 - a.) Együttműködési megállapodás
 - b.) Esetnapló családonként
 - c.) Minden gondozott gyermekről vezetjük a jogszabályban előírt „Gyermekeink védelmében” elnevezésű dokumentációs és együttműködési rendszer adatlapjait (Törzslap, „GYSZ-1” – GYSZ-3” adatlapok). A családsegítők tapasztalataikról, családlátogatásaikról feljegyzéseket készítenek, valamint esetvezetésben rögzítik a családdal kapcsolatos információkat.
 - d.) A jogszabály által előírt tartalommal vezetett nyilvántartás a Szolgálatnál megjelent kliensekről.
- 2012. július 01-től Szolgálatunk számára kötelező a Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (KENYSZI) napi szintű használata, amely a kliensek TAJ alapú nyilvántartása. A rendszer web alapú, országos szintű. A szolgáltatást igénybe vevők személyes adatait tartalmazza, s szükséges napi szinten jelenteni az ellátottak létszámát.
- számítógépes **WINIKSZ Intézményi Programcsomag Család és Gyermekjóléti modul.**

A KSH évente kér statisztikai adatokat a Szolgálat működéséről. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának megkeresése alapján kimutatás készül a családon belüli erőszak problémakörben, illetve a bűnelkövető kiskorú és fiatalkorú kliensekről is.

Szakmai tevékenységünk

A Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központjának Család- és Gyermekjóléti Szolgálatát által nyújtott szolgáltatások önkéntesen, személyesen, térítésmentesen vehetők igénybe. A szolgálat keddi napokon nem tart ügyfélfogadást, ezeken a napokon a családsegítők az irodai háttér munkát, illetve családlátogatást végeznek. Hetente egy

napon (szerda) egész napos az ügyfélfogadás, ilyenkor a dolgozó szülők is felkereshetik szolgálatunkat. Működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű. Az együttműködés elvére épül, igyekezve ezzel megelőzni a hatósági intézkedést. A segítségnyújtás főbb formái között az információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés, segítő beszélgetés, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel.

A szolgálatok és a központok feladatmegosztása mellett, a szakmai munkánk során a családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatás rendszerszemléletben történő egyesülése valósult meg, amely a gyakorlatban a családokban felmerülő összes szociális probléma egységes szemléletben történő vizsgálatát követeli meg. Ennek megfelelően, egy családot egy családsegítő gondoz, akinek a család minden tagjával kapcsolatos nehézségekre, problémákra rálátása van, így komplex segítő tevékenységet képes folytatni.

Szolgálatunknál a gondozási folyamat a gyermekjóléti alapellátás keretein belül valósult meg, ahol a szülő, a gyermek, és a családsegítő közös megállapodás mentén dolgozott a jelzett, vagy szülő által észlelt veszélyeztetettség megszüntetésén. Ezen felül részt vettünk a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, hatósági intézkedés alatt álló gyermekekkel és családjukkal kapcsolatosan a család- és gyermekjóléti központ által meghatározott feladatok ellátásában is.

A gyermekvédelmi törvény céljának megfelelően, igyekeztünk a gondozási tevékenységet igénylő esetekben, az önkéntes együttműködést vállaló családoknak az alapellátásban, együttműködési megállapodással történő gondozási formában segítséget nyújtani.

A családsegítők megállapodás alapján, tanácsadással vagy egyszeri találkozással segítik a rászoruló személyeket.

A táblázat a gondozási tevékenységeket mutatja nem és kor szerinti bontásban:

Igénybevét. módja	Nem, életkor	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18-24 év	25-34 év	35-49 év	50-61 év	62 évesnél idősebb	Összesen:	Családok száma
Együttműk. megállapodás alapján	Férfi	6	6	28	24	1	3	6	1	0	75	
	Nő	6	11	29	22	5	22	43	11	1	150	
	Össz.:	12	17	57	46	6	25	49	12	1	225	85
	Ebből közp. érkező	0	0	1	3	1	2	9	3	1	20	20
Nem együttműk. megállapodás alapján	Férfi	0	0	11	15	25	54	71	74	21	271	
	Nő	0	0	7	21	50	84	130	148	42	482	
Összesen:		12	17	75	82	81	163	250	234	64	978	295

Együtműködési megállapodás nélkül azokkal a személyekkel működtünk együtt, akiknek a problémája egy-háromszori segítségnyújtásnál nem igényel többet, így megállapodás megkötésére nincs szükség. Ilyen módon 753 fő vette igénybe szolgáltatásunkat.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a 2018. évben 85 család részére biztosított együtműködési megállapodás alapján szociális segítőmunkát, amely 132 gyermeket és 93 felnőtt személyt érintett. Ezen esetekben a szociális segítőmunka biztosítása legalább havi háromszori személyes találkozásra épül, ezáltal a szolgálat rendszeresen jelen volt a család/ok életében, így folyamatos és hatékony segítséget nyújtott a család, illetve a gyermek problémájának mielőbbi megoldása, enyhítése érdekében.

Az előző évhez viszonyítva az együtműködési megállapodás keretein belüli családsegítés emelkedő tendenciát mutatott.

A 0-18 éves korcsoportot vizsgálva megállapítható, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is legmagasabb számban a 6-13 éves korosztály érintett. A 2018. évben ez a korosztály a gondozásban lévő gyermekek 43,2%-át tette ki.

Új alapellátásba vételre 2018. évben 30 gyermek esetében került sor. Önkéntes, a gyermek által történő kapcsolatfelvételre nem került sor az elmúlt év folyamán. A jelzőrendszer által 20 gyermek, más család- és gyermekjóléti szolgálat vagy központ által pedig 10 gyermek vonatkozásában került sor ellátásba vételre.

Ellátásba vételre 0-2 éves korosztálynál leginkább a szülő felelőtlensége miatt került sor. Elsősorban azért, mert nem tett eleget maradéktalanul szülői kötelezettségének, gondozási, nevelési feladatainak (egészségügyi, nem megfelelő gyermeknevelési attitűd). Többgyermekes család esetén, a probléma jellege miatt, az alapellátást a családban nevelkedő valamennyi gyermek vonatkozásában kiterjesztjük.

Az alapellátás keretében történő családgondozás leggyakoribb okai: (Ezek az okok halmozottan fordulnak elő egy család esetében.)

- iskolai hiányzás, iskolai magatartási problémák,
- szülői elhanyagolás
- szabálysértés elkövetése
- gyermeknevelési problémák, következtelen nevelési módszerek alkalmazása
- lakhatási problémák (túlzsúfoltság, infrastruktúra hiánya, pl. víz, áram)
- anyagi (megélhetési)
 - szülő munkanélkülisége
 - háztartás jövedelme elégtelen

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak közül két gyermek esetében volt szükség közvetlenül hatósági intézkedésre, azaz az ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslatot tenni, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett. Ezen fajta magasabb hatósági intézkedést a szülő elhanyagoló nevelési módszere és deviáns életvitele tette szükségessé.

Azoknál az eseteknél, ahol a probléma jellegéből adódóan az önkéntes együttműködéstől eredmény nem volt várható, illetőleg a gondozás során az előzőleg megbeszélte feladatokat nem teljesítették a szülők és a gyermekek, szükségessé vált a Család- és Gyermekjóléti Központ „bevonása” a gyermekek érdekében. Szolgálatunk 17 gyermek esetét továbbította a központ felé.

A védelembé vétel, mint hatósági intézkedés megtételében való közreműködés okai közt szerepelt az 50 tanítási órát meghaladó igazolatlan hiányzások, mely 5 gyermeket (5 család) érintett. Szabálysértés elkövetése miatt 3 gyermek, a szülők nem megfelelő életvitele, szülői elhanyagolás miatt 9 gyermek (2 család) esetében tájékoztattuk a Család- és Gyermekjóléti Központot a védelembé vétel szükségességéről.

Elsődleges szempontként, a törvényi előírásoknak megfelelően, célunk a veszélyeztetettség megelőzése, a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, krízishelyzetek megoldása, negatív hatásuk elkerülése. A veszélyeztetettség megelőzésének érdekében, Szolgálatunknál igen magas a „tanácsadott” esetek száma, mely 35 család 54 gyermekét érintette. Ezekben az esetekben nem indokolt a szoros együttműködés, azonban a problémák további súlyosbodásának elkerülése végett kiemelkedőek a megelőző tevékenységek.

Szolgálatunkat a bíróság gyermek elhelyezési per, gyermektartásdíj megállapítása iránti per során 26 alkalommal kérte fel környezettanulmány elkészítésére.

A problémák megoldását célzó szakmai tevékenységek számát az alábbi táblázat mutatja.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységének száma (halmozott adat):

Megnevezés		Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás		459	247
Tanácsadás		602	392
Segítő beszélgetés		648	416
Ügyintézéshez segítségnyújtás		1140	978
Családlátogatás		1185	307
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	pénzbeli	138	112
	természetbeni	212	101
Esetmegbeszélés		32	18
Esetkonferencia		23	30
Esetkonzultáció		224	102
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés		26	26
Adományközvetítés		8	162
Pszichológiai tanácsadás		46	12

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat elsősorban egyéni esetkezelés formájában végzi gondozási tevékenységét. Az egyénnel és családokkal végzett szociális segítő tevékenység során nem az információnyújtás volt az elsődleges feladatunk, hanem nagy szerepet kapott a segítő beszélgetés, tanácsadás.

A családsegítők tevékenysége nagy részben a családi környezetben történik, erre utal a családlátogatások magas száma is. Fontos a bizalmi légkör kialakítása a hatékony munka érdekében. A családtagok otthonukban, saját személyes szférájukban könnyebben megnyílnak. A rendszeres látogatás tapasztalatai sok információt hordoznak a családdal érintett szakemberek számára, amelyek tovább segíthetik a munkájukat. Családlátogatás 1185 esetben történt a kliens otthonában. Ezek alkalmával többnyire a beérkező jelzések alapján, az új eseteknél a kapcsolatfelvétel, a környezettanulmányok elkészítése, a cselekvési tervekben vállaltak ellenőrzése, segítő beszélgetések, tanácsadások, információnyújtás történt, szükség és felkérés esetén javaslatétel a további gondozási formára.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatunk szakmai munkáját segítette 1 fő pszichológus, aki a hajdúnánási Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde pszichológusaként kihelyezett tanácsadást tartott heti 4 órában. A szolgáltatást a családsegítő javaslatára veszi igénybe a gyermek és a szülő. A pszichológusi segítséget különösen magatartászavar, családi konfliktus, életvezetési, kamaszkori problémák, nevelési nehézségek esetén vették igénybe. Tanácsadáson Polgár településen 12 fő vett részt összesen 46 alkalommal. A pszichológiai tanácsadásra egész évben folyamatos igény mutatkozott, kihasználtsága 100%-os volt.

A Család- és Gyermekjóléti Központ jogi tanácsadást is biztosított Hajdúnánáson. Az ellátottak, ezen szolgáltatást nem tudták igénybe venni, mivel számukra helyben nem volt elérhető, anyagi lehetőségeik korlátozottak, az utazás költségeit felvállalni nem tudták.

Az anyagi nehézségek esetén az információnyújtás, továbbirányítás, ügyintézésben való segítségnyújtás, adományszervezés, adományban való részesítés, amelyben a család- és gyermekjóléti szolgálat elsődlegesen tud tenni. A tavalyi évben Szolgálatunk több magánszemélytől kapott ruha, játékadományt, amelynek kiosztására 6 alkalommal került sor, összesen 66 család részesült mindezekből.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a „Rák Ellen az Emberért, a Holnapért” Alapítvány összesen 240 üveg Béres Cseppet adományozott a daganatos betegségben szenvedő emberek gyógyulásának elősegítésére, melyből 96 fő részesült. Ezen adomány kiosztásában a Családsegítő Szolgálat családsegítői és a Polgármesteri Hivatal működtek közre.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az 1993. évi III. törvény rendelkezéseinek megfelelően havonta egy alkalommal közreműködött a Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság által bonyolított RSZTOP-1.1.1-16-2016-00001 azonosítószámú projekt keretében jogosultak élelmiszercsomag osztásában. A csomagosztáskor egy-egy alkalommal 60-70 csomag tárolására és osztására került sor. A nyári időszakban a 0-3 éves korú gyermekeken kívül 2 alkalommal a 7-14 éves korú gyermekek is részesültek a tartós élelmiszercsomagból. A szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű, és rendkívül alacsony jövedelmű,

időskorú személyek számára is 3 alkalommal történt csomagosztás. A családsegítők minden hónapban közreműködnek a csomagosztás időpontját tartalmazó értesítők személyes átadásában.

Az osztás során az intézmény munkatársainak tapasztalatai szerint a szülők egy része pont a gyermek számára egészséges bébiételt és köles golyót nem vitte el. Az elmúlt hónapokban már javulás figyelhető meg, de korábban a papírdobozok és annak, számukra nem szükséges tartalma a környékbeli utcákon voltak eldobálva.

Gyermekjóléti szolgálat megbeszéléseinek típusa és száma

A családsegítői munka, folyamatos együttműködést, együttgondolkodást igényel valamennyi feladat, valamennyi gondozott család, hozzánk forduló ügyfél vonatkozásában. Ez az együttműködés a tavalyi év folyamán is jellemezte tevékenységünket.

Az elmúlt években szoros, élő kapcsolatot alakítottunk ki a jelzőrendszer tagjaival. A szolgálatunk folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival esetmegbeszélések, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések formájában. A hatékonyabb esetkezelés érdekében esetmegbeszéléseket 32, esetkonzultációkat 224 alkalommal tartottunk, összesen 120 gyermekkel kapcsolatban, valamint esetkonferencia megvalósítására 23 alkalommal került sor 30 gyermek esetében, a jelzőrendszer tagjainak bevonásával.

A család- és gyermekjóléti szolgálatunk fontos feladata az intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása. A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében.

A család- és gyermekjóléti szolgálat és az észlelő- és jelzőrendszeri tagok együttműködésének elősegítése, illetve hatékonyabbá tétele érdekében szakmaközi megbeszéléseket tart. Az év folyamán 5 alkalommal került sor a Szolgálatunk és egy-egy szakma részvételével szakmaközi megbeszélésre.

A családsegítő szakemberek helyzete igen nehéz. Egyrészt a köztudatban még mindig azonosítják a gyámhivatallal, a hatósággal. Másrészt nem csak a családokkal, hanem a szakemberekkel is gyakran konfrontálódunk. A segítő folyamat, amely során pozitív változást remélünk a családtól, gyermektől nem egyik napról a másik napra történik, sok időt és energiát igényel a szakemberektől és az érintett kliensek részéről is. A jelzőrendszer tagjainak feladata nem csak a jelzési kötelezettség teljesítése, hanem a problémamegoldó folyamatban a kompetencia határait betartva segíteni a családot, gyermeket, együttdolgozva, együttgondolkodva más szakemberekkel.

A család- és gyermekjóléti szolgálatnak nem célja minél több gyermeket kiemelni a családból, feladata elsősorban a vérszerinti családban való nevelkedésük elősegítése.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a szociális segítő tevékenységen kívül továbbra is kiemelt szerepet szán a preventív jellegű tevékenységeknek, így szabadidős foglalkozásokat, káros

szenvedélyek megelőzését célzó programokat szervez az ellátási területén élő gyermekek, fiatalok számára:

- A nyári szabadidős foglalkozás lebonyolítására, érdeklődés hiányában, 1 turnusban került sor, 2018. 07. 02. – 06. közötti időszakban. A foglalkozásokon a gyermekek térítésmentesen vehettek részt, amelyeken elsősorban alsó tagozatos korosztály képviseltette magát, s a jelentkezéskor előnyt élveztek azok a diákok, gyermekek, akiknek a szülei dolgoznak és felügyeletük nem biztosított.

A gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a kezelt probléma típusa szerint az ellátott gyermekek körében:

Probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma a családoknál (db) (elsődlegessel együtt)
Életviteli	10	39
Családi-kapcsolati konfliktus	5	12
Családon belüli bántalmazás	0	0
Oktatási, nevelési elhanyagolás	18	66
Gyermeknevelési	18	58
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	4	13
Magatartászavar, teljesítményzavar	1	11
Fogyatékoság	0	0
Lelki-mentális	3	12
Foglalkoztatással kapcsolatos	0	0
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	7	45
Ügyintézésrel kapcsolatos	6	67
Információkéréssel kapcsolatos	6	83
Összesen:	78	406

Kiemelkedő a családi kapcsolati konfliktus, szülők alacsony iskolázottsága, anyagi megélhetési problémák, elégtelen lakhatási körülmények, életvezetési gondok, nem megfelelő mentális állapot. Ügyfeleink körében továbbá megfigyelhető, hogy sokproblémás családokról beszélhetünk. Ez azt jelenti, hogy a gyermekek/családok egy fő probléma miatt kerülnek a család- és gyermekjóléti szolgálat látókörébe, azonban a legtöbb család problémája összetett, nehéz körülhatárolni, hisz a problémák általában egymásra épülnek, összefüggenek. Egyik probléma generálja a másikat. A hozott problémák típusai közül legjellemzőbbek a családi körülményekkel, megélhetéssel, egzisztenciális gondokkal összefüggő segítségkérések. Nagy arányban reprezentáltak a szülők életvitelével, valamint a szülői elhanyagolással kapcsolatos problémák. Jelentős ezért a gyermeknevelési (magatartási, viselkedési zavarok), szülők anyagi gondjai (munkahely elvesztése, létminimum szerinti jövedelmek) és életviteli gondok miatt (szenvedélybetegségek, családi viták, veszekedések) hozzánk fordulóik száma. Ezek esetkezelése során ügyintézésben (hivatalos okmányok pótlása, ellátások igénylése) nyújtunk

segítség, krízishelyzeteket hárítunk el (élelmezések, adományozások, azonnali segítségnyújtás, intézkedés). Szakmai munkánk összetett és személyre szabott, hiszen az ügyfél által elmondott probléma mögött az esetek jelentős többségében több megoldásra váró gondot is feltárnak a családsegítők, így a hozott és a kezelt problémák száma és típusai között eltérések mutatkoznak.

A kezelendő problémák nagy részben a szülők helytelen életviteléből adódnak (szenvedélybetegség, szülői felelőtlen, gyermeket veszélyeztető magatartás, szülők konfliktusos kapcsolata, felelőtlenségéből adódó anyagi problémák, a szülő megbízhatatlansága, gyermek érzelmi, értelmi elhanyagolása, lakókörnyezet elhanyagolása, higiéné hiánya). Tapasztalataink alapján, szinte az egyik legnehezebb feladat változtatni a családok szemléletén, gondolkodásmódján. Amennyiben sikerül is, csak nagyon apró lépésekben lehet haladni, és sajnos az is előfordul, hogy ideig-óráig tart a változás és újra és újra előről kell kezdeni a változáshoz szükséges lépéseket. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás hatékonysága nagyban függ a családok együttműködési készségétől.

Nagyon sokszor eredménytelen a kapcsolatfelvétel a jelzés beérkezését követően. A családok egy része nem veszi komolyan a gyermekekkel kapcsolatos problémákat, olykor több hónapot is igénybe vesz, mire sikerül egy megfelelő együttműködést és cselekvési tervet kidolgozni a családokkal, ami sok esetben a veszélyeztetettség mielőbbi megszüntetését hátráltatja. Nagy hangsúlyt fektettünk a szülői elhanyagolásból adódó problémák kezelésére, a gyermek alapvető szükségletei kielégítésének hiányára.

Az önkárosítás, a falcolás problémája is megjelent az általános iskolás korosztálynál, valamint a pszichoaktív szerek (Xanax, Frontin) használata, amelynek kezelésére fontos lenne prevenciós foglalkozások szervezése. Gyakorta tapasztaljuk, hogy a fiatalok egyre korábban kezdenek szexuális életet élni, és sok esetben élettársi kapcsolatot is létesítenek, amely nem egy esetben a szülői ház elhagyásával is együtt jár. Ez is az egyik oka az igazolatlan hiányzások további emelkedésének. Úgyszintén tapasztaljuk, hogy a tankötelezettség megszűnését követően nem folytatják tovább tanulmányaikat, így alapfokú iskolai végzettségre sem tesznek szert. Ezek a fiatalok 25 éves korukig közmunkába nem forgathatóak be, így egyetlen lehetőségük a tanfolyamokon való részvétel.

A felnőtt, egyedülálló, esetleg időskorú igénybe vevőink az alábbi problémákkal fordulnak a szolgálathoz: megromlott egészségi állapot, alacsony jövedelem, családi kapcsolatok hiánya. Lakókörnyezetük sok esetben elhanyagolt, ügyeik intézésére nem képesek. Velük kapcsolatosan az önkormányzaton túl, a kórházi szociális munkással, a házi segítségnyújtó szolgálattal, szociális étkeztetéssel, a Naplemente Idősek Klubjával, továbbá a támogató szolgálattal szoros az együttműködés. Hivatalos ügyeik intézésében nyújtunk részükre segítő tevékenységet.

Fontos kihangsúlyozni, hogy a családok életében jelentkező elakadások összetettségének orvoslása, megoldási stratégiák kidolgozása az egyéni és a családi értékek, valamint a gyermeki jogok szem előtt tartásával történik.

A jelzőrendszerrel való együttműködés és az intézmény kapcsolatrendszere

A Szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelző rendszert működtet. A jelzőrendszer éves munkaterv alapján végzi tevékenységét, és évente egy alkalommal – február 28-ig - tanácskozást szervez, amelyen értékeli tárgyévi tevékenységét, és szükség szerint javaslatot fogalmaz meg a fenntartók felé a gyermekjóléti alapellátás fejlesztésére. A gyermekvédelmi tanácskozás megtartására 2018. február 26-án került sor, amelyen a jelzőrendszer tagjai igen magas számban képviseltették magukat.

A törvényi előírás kötelezővé teszi a szakmaközi megbeszélések összehívását is. Ezeken a találkozókön egy-egy meghatározott témakörben megbeszéljük szakmai tapasztalatainkat, illetve az aktuális problémákat.

Az esetek nagy része Szolgálatunknál nem a család, gyermek önkéntes jelentkezésével indul, hanem a jelzőrendszer valamely tagja hívja fel a figyelmet arra, hogy a családban élő gyermek nem megfelelően nevelkedik.

A gyermekvédelmi rendszer egy hatékonyan működő jelzőrendszeren alapul, amelyben fontos szerepe van az oktatási intézményeknek, védőnőnek, házi gyermekorvosnak, akik a gyermek veszélyeztetettsége esetén jeleznek az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a leghatékonyabb a megfelelő időben érkező segítség. A probléma elején, a nehézségek kialakulásakor, az akadályok felmerülésekor érkező segítséggel lehet legeredményesebben megakadályozni a problémák súlyosabbá válását.

A jelzőrendszeri tagoktól a szolgálathoz érkező esetjelzések alakulása:

Jelzőrendszer tagjai	Jelzések száma 2015. évben	Jelzések száma 2016. évben	Jelzések száma 2017. évben	Jelzések száma 2018. évben
Védőnők	29	37	25	24
Háziorvos	0	1	0	0
Közoktatási intézmény	114	78	123	108
Rendőrség	17	16	18	19
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	25	18	14	26
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	4	17	2	9
Átmeneti gondozást biztosítók	2	0	0	4
Pártfogó felügyelet	3	2	4	1
Állampolgár	18	11	1	1
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók			48	68
Összesen:	215	230	235	260

Az esetjelzések általános tendenciáit követve a szóbeli jelzések az eltelt időszakban továbbra is jelen voltak. A kollégák kiemelt figyelmet fordítanak a jelzések formai és tartalmi követelményeire.

A jelzőrendszer által küldött jelzések alapján annak működési tevékenységére, a problémák iránti érzékenységre is következtethetünk.

A család- és gyermekjóléti szolgálat részére a problémajelzések döntő többsége a helyi köznevelési intézményekből érkeztek, de 2018-ban megnövekedett az óvodai hiányzásokkal kapcsolatos jelzések száma is. A szülők folyamatosan kaptak tájékoztatást az igazolatlan hiányzások jogkövetkezményeiről és a gyermek fejlődésére gyakorolt hatásáról, azonban ez sokszor nem jelent számukra visszatartó erőt a gyermekek elhanyagolása tekintetében.

Az elmúlt évekhez képest csökkent az óvodás gyermekekről érkezett higiénés problémákkal kapcsolatos jelzések száma.

Az általános iskolában jelentős volt az igazolatlanul mulasztó diákok száma, kifogásolható a gyermekek testi higiénéje, ruházatuk állapota, jelen volt a fejtetvességgel fertőzöttség is. A rendszeresen megvalósuló tisztasági vizsgálatok eredményeként folyamatosan ugyanazok a gyermekek kerültek kiszűrésre fejtetvességgel. Sajnos több olyan gyermek volt, akinél a fejtetvesség problémája évek óta fennáll, ami a szülők elhanyagoló magatartásának köszönhető.

Az iskolákból érkező jelzések másik jelentős részét tették ki azok az adatlapok, melyek magatartásproblémákról, beilleszkedési nehézségekről, szocializációs problémákról, agresszivitásról számoltak be. A problémák oka esetenként a szocializáció hiánya, a rendszeres szabálynélküli mindennapok, a rossz szülői minta és a nem megfelelő gyermeknevelési módszerek alkalmazása. A szülői elhanyagolás jelentősége is felmerült, hiszen voltak olyan gyermekek, akik gyermekpszichiátriai kezelés alatt álltak, rendszeresen kellett gyógyszert szedniük, azonban a gyógyszerek nem mindig hatottak megfelelően, valamint az is előfordul, hogy a szülők nem megfelelően adagolták, vagy nem váltják ki a gyógyszert, nem vitték el a gyermeket kontrollvizsgálatra, a gyermek pszichés problémáját elbagatellizálják. A problémajelző adatlapokból kitűnik, hogy a pedagógusoknak nincs eszközük a gyermek magatartásproblémáinak kezelésére.

A beérkezett jelzések értékelése során megállapíthatjuk, hogy az egészségügyi szolgáltatóktól érkezett jelzések szinte teljes egészét a Védőnői Szolgálattól beérkezett jelzések tették ki 2018. évben is.

Az önkormányzattól érkező felkérések elsősorban környezettanulmányok elvégzését jelentették.

A személyes gondoskodást nyújtó intézményektől érkező jelzések ebben az évben is sok új kapcsolatfelvételt eredményeztek.

Minden jelzésnél a kollégák elsődlegesen a kiskorúak veszélyeztettségének súlyosságát mérlegelve vették fel a kapcsolatot az érintett családokkal, és tették meg az adott helyzetnek megfelelő intézkedéseiket.

A szolgálat igyekszik minden jelzőrendszeri tagot bevonni a jelzések folyamatába, gyermekorvosokat, esetleg házi orvosokat is.

Továbbra is problémát jelent az általános iskolának és szolgálatunknak is az igazolt, ugyanakkor indokolatlan hiányzások nagysága, amely már megfigyelhetően az alsó tagozatban is egyre gyakrabban jelen van. Az oktatási intézmény és a szolgálat véleménye szerint még mindig magas az indokolatlan hiányzás és az utólagosan leadott igazolások száma. Ezeknél a gyerekeknél a hiányzás nem új keletű, hiszen a korábbi években is tapasztalható volt a hiányzások magas aránya. A gyermekek után járó ellátások megtartásának feltétele, hogy a hiányzás igazolt legyen.

A szülő gyermeke lemaradásával, évismétlésével, hosszú távon az iskolai tanulmányok befejezésével nem törődik. Az iskola és a család- és a gyermekjóléti szolgálat a szülőt számon kérni nem tudja, hiszen ezek a gyermekek orvosi igazolással rendelkeznek.

A korábbi években olyan méreteket öltött az igazolt és az igazolatlan iskolai hiányzás, amit már az oktatási intézményen belül igen nehéz volt kezelni, ezért a 2018-as év intézkedési tervben meghatározott célkitűzései között szerepelt az „indokolatlan igazolt és igazolatlan hiányzások számának visszaszorítása”. Megállapítható, hogy a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjai a gyermekvédelmi feladatokat ellátók együttműködéséről pozitívan nyilatkoztak, azonban felismerik, hogy vannak még hiányosságok, amelyek közreműködésükkel javításra szorulnak. Elmondható, hogy a gyermekorvosok egyre nyitottabbak az együttműködésre, általában telefonos konzultációk útján valósul meg az esetkonzultáció. A családsegítők gyakran megkeresik a házi orvosokat, és konzultálnak annak érdekében, hogy az adott probléma több oldalról is megvilágításra kerüljön. Az esetkonferenciákon megjelennek, azokon aktívan részt vesznek. A házi gyermekorvosok a Szolgálat által kért a Gyermekünk védelmében elnevezésű „GYSZ-4” adat minden esetben kitöltik szükség esetén, ugyanakkor jelzés nem érkezik tőlük. A helyi gyermekvédelmi feladatokat ellátók tájékoztatásából (elsősorban a közoktatási intézmények tájékoztatásaiból), valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálathoz érkező igazolatlan hiányzásokkal kapcsolatos jelzések, illetve az 50 igazolatlan tanítási órát meghaladó hatósági intézkedésre való javaslattétel számának emelkedése figyelhető meg. Továbbra is fontos, hogy a jelzőrendszer minden érintett tagja partner legyen a jelzőrendszer hatékony működtetésben, az igazolatlan és az indokolatlan igazolt hiányzások visszaszorítása érdekében.

A tapasztalt és kezelt problémák, nehézségek alapján jövőre vonatkozó javaslatok és célok között szerepel a jelzőrendszer tagjainak együttműködésével az iskolai és óvodai igazolatlan hiányzások, valamint a szülői elhanyagolás visszaszorítása. Különösen fontos továbbra is nagy hangsúlyt fektetni a gyermeknevelési, életvezetési technikák szülők számára való megtanítására, a fertőző betegségek jelenléte miatt az egészséges életmódra nevelés, az életviteli, felvilágosító programok szervezése. A gyermekek, fiatalok körében megjelent szexuálisbetegségek miatt szükséges a korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciók előadások, programok szervezése.

Kriminálisztikai mutatók:		Nem volt gondozásban	Alapellátásban
		Szabálysértés elkövetése	Gyermekkorú
	Fiatalkorú	0	1
	Összesen:	0	4
Bűncselekmény elkövetése	Gyermekkorú	0	4
	Fiatalkorú	0	3
	Összesen:	0	0
Összesen:		0	7

A gyermekek- fiatalok körében leggyakrabban elkövetett szabálysértés a kis értékre elkövetett lopás, szabálytalan közlekedés volt.

Éves célkitűzések

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a család- és gyermekjóléti szolgálatok számára kötelezően előírja az éves gyermekvédelmi tanácskozás megszervezését és az éves jelzőrendszeri intézkedési terv elkészítését az adott évre vonatkozóan.

A tapasztalt és kezelt problémák, nehézségek alapján jövőre vonatkozó javaslatok és célok között szerepel a jelzőrendszer tagjainak együttműködésével az iskolai és óvodai igazolatlan hiányzások, valamint a szülői elhanyagolás visszaszorítása. Különösen fontos továbbra is nagy hangsúlyt fektetni a gyermeknevelési, életvezetési technikák szülők számára való megtanítására.

A fertőző betegségek jelenléte miatt továbbra is fontos az egészséges életmódra nevelés, az életviteli, felvilágosító programok szervezése. A gyermekek, fiatalok körében megjelent szendélybetegségek miatt szükséges a korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenció előadások, programok szervezése.

2019-es évre javasolt intézkedési terv célkitűzései között továbbra is kell, hogy szerepeljen:

- **az indokolatlan igazolt és az igazolatlan hiányzások számának további csökkentése mind az óvodába, mind az iskolába járó gyermekek vonatkozásában**
- **az eszmegbeszélések, eszmkonferenciák gyakoriságának növelése a jelzőrendszeri tagok aktív részvételével. Szorosabb partneri kapcsolat kialakítása a gyermekorvosokkal, gyakoribb személyes és telefonos konzultációk,**
- **szülői elhanyagolás visszaszorítása,**
- **felvilágosító, prevenció előadások, programok gyakoriságának növelése.**

A cél elérése érdekében végzett feladatként pedig megjelölésre kerültek:

- **az eszmegbeszélések, valamint eszmkonferenciák gyakoriságának növelése a jelzőrendszeri tagok aktív részvételével,**

- **a jelzőrendszeri tagok aktivizálása, a gyermekorvosokkal kialakított kapcsolat fenntartása és további erősítése**
- **felvilágosító, prevenciós előadások, programok szervezése.**

A tapasztalatok alapján jellemző, hogy a családok egyre jobban kivonulnak a problémamegoldásból. A szülői érdektelenség időnként olyan helyzeteket eredményezett, ahol a gyermek érdekeit csak az iskola és a család- és gyermekjóléti szolgálat képviseli. Olyan méreteket öltött az igazolt és az igazolatlan iskolai hiányzás, amit már az oktatási intézményen belül igen nehéz kezelni. Remélhetőleg a közös cselekvés, együttgondolkodás a jövőben visszaszorítja az ilyen típusú problémákat, de ehhez feltétlenül szükséges, hogy a jelzőrendszer minden érintett tagja partner legyen a jelzőrendszer hatékony működtetésben, az igazolatlan és az indokolatlan igazolt hiányzások visszaszorítása érdekében.

Napsugár Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegység

Általános feltételek

A bölcsődék működését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998./IV.30./NM rendelet határozza meg.

A működés rendjét A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai; Módszertani levél (NRSZH, 2012.), valamint saját, Szakmai programunk szabályozza. A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része a családban nevelkedő 20 hetes – 3 éves korú – gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény.

Bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kiemeli olyan kisgyermek – szociális vagy egyéb ok miatt – felvételi lehetőségét, akinek egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A **2018/2019-es** nevelési évben 21 főt írtak be bölcsődébe, a felvett gyerekek száma 19. A beíratottak közül nem vették igénybe az ellátást, egyik gyermeket más településre járatják bölcsődébe a szülei, a másik gyermeknek a szülő nem kérelmezte a felvételét. Az évközben 2. életévüket betöltött gyermekeknek is tudtunk férőhelyet biztosítani, mivel a korábbi bölcsődések óvodaéretté válásuk után - bölcsődei gondozónői beszoktatással - átmentek valamelyik óvodai csoportba. Így a bölcsődei férőhely kihasználtsága maximális, hiszen, ha valamennyi gyermek betöltötte a második életévét - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel -, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható a bölcsődei csoportban.” 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet)

Gyermekek jogának védelme

A bölcsődei szolgáltatások biztosítása során tilos a hátrányos megkülönböztetés. Az ellátást igénybevevőt megilleti a személyes adatainak védelme, joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez.

A bölcsőde különös figyelmet fordít a gyermeki, szülői jogok érvényesülésére, tájékoztatással, érdekképviseléssel. A gyermekek napközbeni ellátása keretében a bölcsődei ellátásban részesülők jogainak és érdekeinek érvényesítését elősegítő Érdekképviseleti Fórum működik bölcsődénkben. Az Érdekképviseleti Fórum tagjainak valamint a Gyermekjogi képviselőnek neve és elérhetősége a bölcsőde öltözőjében elhelyezett hirdető táblán olvasható.

Gyermekvédelmi adatok

Az 2018/2019-es nevelési évben bölcsődébe beíratott gyermekek között jelenleg 8 gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik közül kettő hátrányos helyzetű.

A bölcsődébe járó gyermekek szülei közül 9 családból mindketten munkavállalók, 4 gyermek esetében az egyik szülő dolgozik, 1 gyermeknek a szülei nem rendelkeznek munkahellyel, de természetesen fogadnunk kell a nehéz anyagi háttérű családokból érkező gyermekeket is.

A bölcsődei beszoktatást minden esetben családlátogatással kezdjük ahol lehetőségünk van a gyermek családban elfoglalt helyének, lakáskörülményeinek megfigyelésére. A szülőkkel napi kapcsolatban vagyunk a gyermekek érkezésekor és távozásakor lehetőségünk van a problémák megbeszélésére. Intézményünkben a szülőkkel már a beszoktatás ideje alatt igen jó kapcsolatot sikerült kiépítenünk, nyitottak tanácsaink elfogadására. A megtartott szülői értekezleten szinte teljes létszámban vettek részt. Ezek az értekezletek általában egy közvetlen hangulatú beszélgető körre alakultak át, ahol a szülők elmondják tapasztalataikat, s a felmerülő problémákra közösen keressük a megoldásokat, tanácsokat kérhetnek tőlünk, egymástól.

Minden gyermeknek van saját kisgyermeknevelője, aki a csoportba járók közül 6-7 gyermek szorosabban kötődik. Ő szoktatja be a gyermeket a közösségbe, ő az a személy, aki az anyától részletes tájékoztatást kap a gyermek, otthoni szokásairól, a vele kapcsolatos fontosabb teendőkről. A nap nagy részében ő gondozza a gyermeket, eteti, öltözteti, lefekteti, ha igényli, babusgatja, ölbe veszi, dúdolgat, mesél neki, megvigasztalja őt, ha bánatos, s figyelemmel kíséri és segíti a fejlődését a bölcsődei tartózkodása végéig. Ez a rendszer még nagyobb lehetőséget biztosít az egyéni bánásmódra és az esetlegesen problémák észlelésére feltárására.

Bölcsődénket heti rendszerességgel látogatja a gyermekorvos, aki szükség esetén megvizsgálja a gyermekeket és tanácsokkal látja el a szülőket. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a védőnőkkel. Szükség esetén (gyermek veszélyeztetettsége) felvesszük a kapcsolatot a Gyermekjóléti szolgálattal. Ebben az évben nem volt olyan esetünk, amikor a gyermek veszélyeztetettsége esetén intézkednünk kellett volna.

4. Felügyeleti szervek által tett ellenőrzések megállapításainak bemutatása

2018. évben a Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal átfogó vizsgálatot tartott a gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása tárgyában, törvénysértést nem állapított meg, a feltárt hibákat az intézkedési terv alapján orvosoltuk.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

Polgár Város Önkormányzata a lehetőségekhez képest megteremti a pénzbeli és természetbeni ellátások költségvetési fedezetét, és a személyes gondoskodás kötelező, valamint önként vállalt

formáit is biztosítja az intézmények fenntartásával. A 3 éves korú gyermekek beóvodázása érdekében és a törvényi megfelelés miatt önkormányzatunk 2016. évben sikeres pályázatot nyújtott be az óvodai csoportbővítés érdekében. Megvalósulása folyamatban van, az átadás 2019. augusztusára várható.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot is magába foglaló intézmény méltó helyen, egy blokkban történő elhelyezése érdekében keressük a kormányzati lehetőséget.

6. Bűnmegelőzési Program

Településünkön a bűnmegelőzés érdekében összehangoltan végzi munkáját a rendőrség, a mezőöri szolgálat, a polgárőrség, a közterület-felügyelő és a településőrök. 2014. évben pályázati úton 32 térfigyelő kamera felszerelésére került sor a város központi területein, melyek nagyban segítik a preventív munkát. Az önkormányzat által életre hívott Közbiztonsági Fórum negyedévenként ülésezik a fenti említett szereplők jelenlétével, és értékeli a tevékenységet, felhívják a figyelmet a konkrét problémákra, feladatokra. Településünk rendelkezik a képviselő-testület által elfogadott Bűnmegelőzési Programmal. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számáról, és az általuk elkövetett bűncselekményekről a gyermekjóléti szolgálat beszámolója tartalmaz részletes adatokat. A városban, a településen működő civil szervezetek összefogása a bűnmegelőzés, a fiatalok védelmébe érdekében példaértékű.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A településünkön működő civil szervezetek és az önkormányzat közötti együttműködés kiegyensúlyozott. Az önkormányzat pályázati eljárás keretében anyagi támogatást nyújt a szervezeteknek. A gyermekvédelmi, gyermekjóléti munka során együttműködünk a helyi Vöröskereszttel, a Polgárőrséggel, a Polgár Városért Alapítvánnyal, a Polgár és Térsége Egészségügyéért Alapítvánnyal. Kialakult hagyomány a közös adománygyűjtés és osztás, a különböző jótékony rendezvényeken való közreműködés. A szervezetek célul tűzték ki a fiatalok korosztály érdekében nyújtott prevenciós tevékenységet. A Polgárőrség a Vöröskereszttel közösen a helyi esélyegyenlőség jegyében szervezi programjait, amellyel a 6-18 éves korosztályt célozta meg: katasztrófavédelmi felkészítő, segítő kutya bemutató, közlekedési szabályok fokozott betartása, sporttábor szervezése és anyagi támogatása hátrányos helyzetű gyermekek részére, nyári napközis tábor megszervezése a munkát vállaló szülők gyermekei részére a család- és gyermekjóléti szolgálat szervezésében. Ezekon a programokon nagy létszámú gyermek, fiatalok vesz részt. A Polgár és Térsége Egészségügyéért Alapítvány 10 fő hátrányos helyzetű gyermek sport táborban való részvételét támogatja évek óta.

A napi szoros együttműködés további előnye az információáramlás és információcsere, amely ahhoz nyújt segítséget, hogy teljes rálátásunk legyen a hátrányos helyzetű, nehezen élő gyermekekre.

Összegzés

Polgár Város Önkormányzata által elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programjában, valamint a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióban is az elsődleges célok között szerepel a gyermekekkel való foglalkozás, a hátrányos helyzet, az iskolai lemorzsolódás visszaszorítása, az otthonközeli ellátások minél szélesebb körben történő bevezetése, a gyermekjóléti intézmény jogszabály szerinti működésének biztosítása, valamint az önkormányzat feladatellátási kötelezettségének teljesítése. Feladatként határozza meg a koncepció a család- és gyermekvédelem fejlesztését, a tevékenység javítását és ésszerűsítését.

Bízunk benne, hogy a jelenlegi szakemberstábbal, továbbra is megfelelő színvonalon tudjuk biztosítani a családok szükségleteihez igazodó gyermekvédelmi munkát

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, a beszámolókat megtárgyalni, javaslataikkal ellátni és elfogadni szíveskedjenek.

Polgár, 2019. május 17.

Tisztelettel:

dr. Váliné Antal Mária
címzetes főjegyző

Határozati javaslat

...../2019. (V. 30.) sz. határozat

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról készített éves értékelést megtárgyalta, és elfogadja.

Felhívja a jegyzőt, hogy a tájékoztatót a Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályának az előírt tájékoztatási kötelezettségre hivatkozással küldje meg.

Felelős: dr. Váliné Antal Mária címzetes főjegyző
Határidő: 2019. május 31.